

Algemeen

Vrijheidsbeperkende of beschermende maatregelen

Inleiding

U hebt onlangs gehoord dat er bij u of uw naaste, maatregelen getroffen zijn, waarbij de bewegingsvrijheid beperkt wordt. De verpleegkundige heeft u en uw naaste uitgelegd welke maatregelen we nemen en waarom we dit doen. Deze folder bevat informatie over de vrijheidsbeperkende maatregelen, het geven van toestemming en welke middelen en alternatieven er zijn.

Wat zijn vrijheidsbeperkende maatregelen

Vrijheidsbeperkende maatregelen zijn maatregelen die gevolgen hebben voor de individuele vrijheid van de patiënt. We proberen deze maatregelen te voorkomen door alternatieven toe te passen (zie pagina 3).

We starten in eerste instantie met “milde” maatregelen. Dit kan zowel op een directe manier, bijvoorbeeld door het gebruik van beddekken of antiplukhandschoenen. Maar ook indirect door het inzetten van dwaaldetectie, of een optiscan.

Als deze maatregelen niet voldoende effect hebben, kan het zijn, dat we overgaan tot fixeren.

Wat is fixeren

Fixeren gaat een stap verder in de beperking van de bewegingsvrijheid. Dit mag niet zomaar, er moeten gegronde redenen voor zijn en het moet altijd in het belang van de patiënt zijn.

Dit kan een band zijn waarmee de patiënt wordt vastgelegd (rol-onrustband) of de toepassing van polsbandjes.

Waarom wordt er besloten tot vrijheidsbeperkende middelen

Soms zijn vrijheidsbeperkende maatregelen nodig om de patiënt of anderen te beschermen. Vooral tegen gevaar of risico's die het gevolg kunnen zijn van het gedrag van de patiënt. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Veiligheid voor zichzelf. Het kan zijn dat de patiënt steeds wil lopen maar dit niet veilig kan aangezien hij gemakkelijk kan vallen.
- Het gedrag van de patiënt zorgt dat hij/zij minder snel herstelt. Het kan zijn dat hij steeds het infuus, drain of katheter probeert te verwijderen.
- De patiënt is wilsonbekwaam en kan zijn eigen handelen niet overzien.
- Veiligheid voor de omgeving. Het gedrag de patiënt kan mogelijk hinderlijk zijn voor anderen.

Het besluit om bij de patiënt vrijheidsbeperkende maatregelen in te zetten wordt zorgvuldig door de arts en verpleegkundige genomen.

Hoe wordt dit besluit genomen

Hierbij wordt er eerst gekeken naar mogelijke alternatieven. Zijn deze er niet dan geeft de arts toestemming om vrijheidsbeperkende maatregelen in te zetten, hierbij wordt er altijd de minst ingrijpende maatregel gekozen.

Om dergelijke situaties te voorkomen wordt soms van te voren al overlegd of bij ernstige onrust eventuele maatregelen toegepast mogen worden.

Uw handtekening is daarvoor wenselijk.

Dit alles wordt alleen uitgevoerd indien de patiënt of de vertegenwoordiger hier mee instemt. Wanneer er sprake is van een noodsituatie is er geen tijd om toestemming te vragen en zal er eerst een vrijheidsbeperkende maatregel worden toegepast. Zodra de situatie het toelaat, wordt de vertegenwoordiger direct op de hoogte gebracht.

Toestemming

Als de patiënt niet in staat is zelf een goede beslissing te maken die zijn/haar gezondheid ten goede komt, kan hij/zij wilsonbekwaam worden verklaard door de arts. In deze periode zal een vertegenwoordiger keuzes moeten maken en beslissen voor de patiënt.

Hoe worden vrijheidsbeperkende maatregelen toegepast

Als er wordt overgegaan tot vrijheidsbeperkende maatregelen treedt er een vaste ziekenhuisprocedure in werking. De handeling wordt uitgevoerd door verpleegkundigen die deskundig zijn op dit gebied. Gedurende deze periode zal de patiënt gericht geobserveerd en verpleegd worden. Dagelijks evalueert de verpleegkundige in overleg met de arts de wenselijkheid van de maatregel.

Voorbeelden van vrijheidsbeperkende maatregelen

- Beddekken omhoog, waarmee voorkomen wordt dat de patiënt uit bed stapt. Dit kan eventueel in combinatie met beddekbeschermhoezen.
- Dwaaldetectie: op de verpleegafdeling is een beperkte veilige zone waar de patiënt zich vrij kan bewegen. De patiënt krijgt een dwaalsticker aangemeten, die signaleert wanneer de veilige zone wordt verlaten.
- Optiscan: een bewegingssensor die op de grond geplaatst wordt bv. naast het bed, zodra de patiënt met de voeten naast bed komt binnen de ruimte van de bewegingssensor gaat er een signaal over op de pieper van de verpleegkundige.
- De antiplukwant (aan beide handen) voorkomt het uittrekken van infusen, katheters en sondes bij onrustige patiënten.
- Tentbed: veilige en gecontroleerde omgeving zonder fixatie.
- Rolonrustband in bed: een brede band die om het middel van de patiënt wordt vast gemaakt, waarmee de patiënt nog wel kan draaien op linker- en/of rechterzijde.

Alternatieven

Het is niet altijd nodig om vrijheidsbeperkende maatregelen toe te passen, er zijn ook alternatieven. Het verschilt per persoon welk alternatief werkt.

De één wordt rustig bij het horen van klassieke muziek, een ander bij een goede structuur. Even bij iemand zitten en een praatje maken of samen een activiteit uitvoeren kan zorgen voor rust en kan de drang om te lopen verminderen.

Ook ú kunt helpen. Wanneer uw familielid of naaste baat heeft bij een praatje of een gezellige activiteit kunt u dat heel goed samen met hem doen.

Een bekend gezicht kan soms heel prettig zijn en rust geven.

Daarom kan er in overleg met de verpleegkundige van de bezoektijden afgeweken worden wanneer blijkt, dat dit rustgevend is voor de patiënt. Er kan dan ook in de avond en nacht een vertrouwd persoon bij de patiënt zijn.

Risico's en controles

De toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen kan risico's met zich mee brengen. Wanneer de patiënt een beperkte bewegingsvrijheid heeft, wordt er extra aandacht besteed aan:

- mogelijke verwondingen
- ontstaan van drukplekken of doorligwonden
- opname van voldoende vocht en voeding
- huidverzorging en comfort

Daarnaast kunnen de maatregelen juist meer onrust en angst veroorzaken waardoor de patiënt probeert uit de fixatie te komen.

Soms wordt er door het multidisciplinaire behandelteam (vooral arts en verpleegkundige) gekozen om onrustige of dwalende patiënten juist niet in hun vrijheid te beperken.

De verpleegkundige controleert meerdere malen per dag of het toegepaste materiaal goed zit. Ook bekijken we dagelijks of de toegepaste maatregel nog nodig is.

Familie

Het kan voor u een emotionele gebeurtenis zijn om uw familielid of naaste gefixeerd te zien. Het is daarom belangrijk dat u weet wat de reden is van het toepassen van de maatregel. In overleg met de verpleegkundige van de afdeling kunt u bespreken of het mogelijk is om deze fixatie te onderbreken tijdens bezoek.

Als de vrijheidsbeperkende maatregel daadwerkelijk onderbroken wordt tijdens uw bezoek, is het zeer belangrijk om de verpleegkundige een seintje te geven als u weer weg gaat. Zij/hij kan de vrijheidsbeperkende maatregel dan weer inzetten. Op deze manier blijft de veiligheid voor de patiënt zo goed mogelijk gewaarborgd.

Als er een vrijheidsbeperkende maatregel is toegepast bij de patiënt betekent dit veelal dat hij onrustig is. In verband hiermee adviseren wij u het bezoek te beperken tot maximaal twee personen per keer.

Vragen

Indien u naar aanleiding van deze folder nog vragen heeft, kunt u die altijd stellen aan de verpleegkundigen van de afdeling of een afspraak maken met de behandelend arts.

Geheimhouding en recht op privacy

Alle medewerkers van ons ziekenhuis hebben een geheimhoudingsplicht. Verder heeft u als patiënt recht op privacy. Uitgebreide informatie hierover kunt u vinden in de folder 'De rechten en plichten van de patiënt'. Deze is verkrijgbaar op de afdeling en bij de patiënteninformatie in de centrale hal. Daarnaast is deze folder te vinden op: www.skbwinterswijk.nl